-1- -2-

שקול מינה חפץ והדר הב לה גיטא ואזל איהו ויהיב לה גיטא והדר שקל מינה חפץ: רבי יוחנן פוסל בו וכ"ש בשלוחו וריש לקיש מכשיר בשלוחו וכ"ש בו: **מתני'** המביא גט ממדינת הים וחלה, עושה שליח בב"ד ומשלחו ואומר לפניהם בפני נכתב ובפני נחתם ואין שליח אחרון צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם אלא אומר שליח ב"ד אני: **גמ'** ① אמרו ליה רבנן לאבימי בריה דר' אבהו בעי מיניה מרבי אבהו שליח דשליח משוי שליח או לא? אמר להו הא לא תיבעי לכו מדקתני אין השליח האחרון מכלל דמשוי שליח אלא כי תיבעי לכו כי משוי שליח, בב"ד או אפילו שלא בב"ד אמרו ליה הא לא מבעיא לן מדקתני אלא אומר שליח ב"ד אני Ⅱ רב נחמן בר יצחק מתני הכי אמרו ליה רבנן לאבימי בריה דר' אבהו: בעי מיניה מר' אבהו שליח דשליח כי משוי שליח, בב"ד או שלא בב"ד אמר להו ותיבעי לכו אי משוי שליח בעלמא אמרו ליה הא לא קא מיבעיא לן דתנן אין השליח האחרון מכלל דשליח משוי שליח אלא כי קא מיבעיא לן בב"ד או שלא בבית דין אמר להו הא נמי לא תיבעי לכו דקתני אלא אומר שליח ב"ד אני אמר רבה השליח בא"י עושה כמה שלוחין ① ואמר רב אשי ② אם מת ראשון בטלו כולן אמר מר בר רב אשי הא דאבא דקטנותא היא אילו מת בעל מידי מששא אית בהו, כולהו מכח מאן קאתו מכח דבעל קאתו איתיה לבעל איתנהו לכולהו ליתיה לבעל ליתנהו לכולהו. ההוא גברא דשדר לה גיטא לדביתהו אמר שליח לא ידענא לה, אמר ליה זיל יהביה לאבא בר מניומי דאיהו ידע לה וליזיל וליתביה ניהלה, אתא ולא אשכחיה לאבא בר מניומי אשכחיה לרבי אבהו ורבי חנינא בר פפא ור' יצחק נפחא ויתיב רב ספרא גבייהו אמרו ליה מסור מילך קמי דידן דכי ייתי אבא בר מניומי ניתבינה ליה וליזיל וליתבינה לה אמר להו רב ספרא והא שליח שלא ניתן לגירושין הוא? איכסופו, אמר רבא קפחינהו רב ספרא לתלתא רבנן סמוכי א"ר אשי במאי קפחינהו מי קאמר ליה אבא בר מניומי ולא את איכא דאמרי אמר רבא קפחינהו רב ספרא לתלתא רבנן סמוכי בטעותא א"ר אשי מאי טעותא מאי קא אמר ליה: אבא בר מניומי ולא את" ההוא גברא דשדר לה גיטא לדביתהו א"ל לשליח "לא תיתביה ניהלה עד תלתין יומין" אתניס בגו תלתין יומין, אתא לקמיה דרבא אמר רבא חלה טעמא מאי משום דאנוס האי נמי אנוס הוא, "אמר ליה "מסור מילך קמי דידן דלבתר תלתין יומין משוינן שליח ויהיב ליה ניהלה" א"ל רבנן לרבא והא שליח שלא ניתן לגירושין הוא? אמר להו כיון דלבתר תלתין יומין מצי מגרש כשליח שניתן לגירושין הוא, וליחוש שמא פיים מי לא תנן מעכשיו אם לא באתי מכאן ועד יב"ח ומת בתוך יב"ח הרי זה גט והוינן בה וניחוש שמא פיים, ואמר רבה בר רב הונא הכי אמר אבא מרי משמיה דרב באומר "נאמנת עלי לומר שלא באתי"? איכסיף, לסוף איגלאי מילתא דארוסה הואי - אמר רבא *אם אמרו בנשואה יאמרו בארוסה, אמר רבא הא ודאי קא מיבעיא לן

כי

שקול מינה חפץ והדר הב לה גיטא · משמע דוקא שהקפיד על לקיחת החפץ תחלה פליגי אבל הב לה גיטא ושקול מינה חפץ לא ותימה דבפרק הכותב (כתובות דף פה.) אמרי' דלא שנא א"ל שקול שטרא והב ליה זוזי ולא שנא אמר ליה הב ליה זוזי ושקול שטרא משלם דאמר ליה לתקוני שדרתיך ולא לעוותי כיון שהזכיר לקיחת השטר אע"פ שהזכיר לבסוף ויש לומר דשאני התם שפרעון המעות תלוין בשטר ובהזכרת לקיחת השטר גלי דעתיה שירא שלא יאמרו סיטראי ניהו :

רבי יוחנן פוסל בו וכ"ש בשלוחו · פי' בקונט' דקפידת הבעל אינו אלא שלא ישאר החפץ ביד האשה אבל במה שאמר ליה שיטול הימנה חפץ והוא משלח ביד אחר אין הגט נפסל ולא ישלחנו ביד אחר דקתני במתניתין היינו טעמא שמא לא ימסור לשני דברים כהוייתן או השני לא ידקדק בהן ויפסול הגט ולפי זה הא דקתני שאין רצונו שיהא פקדונו ביד אחר היינו ביד אשתו וזה נראה דוחק וגם זה דוחק דלא ישלחנו ביד אחר שלא ישכח לומר כאשר אמר הבעל ונראה לריב"א דכשאמר שקול מינה חפץ והדר הב לה גיטא שתולה שליחות הגט בחפץ פוסל ר' יוחנן כמו כשמשלח ביד אחר אפי' לא שינה שליח השני מדעת הבעל ונטל ממנה החפץ קודם נתינת הגט דכיון שתולה שליחות הגט בחפץ כל מה שמשנה מדעת הבעל בחפץ נפסל הגט והכי פי' רבי יוחנן פוסל בו בשליח ראשון כששינה וכ"ש בשלוחו ואפי' בלא שינוי ולא ישלחנו ביד אחר אפי' לא ישנה דקפיד הבעל שאין רצונו שיהא פקדונו ביד אחר פי' ביד השליח הסיור"ל כו' כדפי' בקונט':

הכי גר' ר"ח א"ר אשי מאי טעותא מי קאמר ליה אבא בר מניומי ולא את · וקאתי רב אשי לפרש מאי טעותא ולב' הלשונות רב אשי מכוונים ולא קאי א"ד אלא אמילתא דרבא :

מי

ואזל איהו ויהיב לה גיטא · ברישא דכי אמר ליה "שקול חפץ" ברישא, קפיד איהו, שהיה בדעתו לעכב הגט אם לא תתן לו החפץ ולרדותה בעיגונא עד שתתן הלכך הגט תלה בחפץ בדבר זה, וזה אם שינה נעשה כמי שאמר לו אל תגרשנה אלא בבית וגירשה בעלייה הלכך ר' יוחנן פוסל בו בשליח ראשון וכ"ש בשלוחו והיינו דקאמר "זימנין דגיטא כמי לא הוי" הלכך תנא במתני' "לא ישלחנו ביד אחר" שמא כשימסור ראשון שליחות לשני לא ימסור לו דברים כהוייתן או השני לא ידקדק בהן ויהא משנה ומיפסיל גיטא, וריש לקיש מכשר כו' קסבר לאו קפידא הוא אלא אורחא דמילתא קאמר ליה: **מתני'** עושה בב"ד שליח ומשלחו · שצריך הראשון לומר בפניהם בפני נכתב ובפני נחתם לפי שהאחרון לא יוכל לומר: **שליח ב"ד אני** · ומסתמא ב"ד עשו הדבר בהכשירו: **גמ'** שליח דשליח · השליח השני שנעשה בב"ד: **האחרון** · ולא תנן השני: ה"ג אלא כי תבעי לכו בב"ד או אפי' שלא בב"ד: **עושה כמה שלוחין** · ראשון לשני ושני לשלישי וכן לעולם ואין צריך ב"ד הואיל ואין הראשון צריך לומר "בפני נכתב" האחרון נמי א"צ לומר שליח ב"ד אני: **אם מת ראשון** · עד שלא הגיע הגט לידה: **בטלו כולן** · קסבר מכחו באו: **דקטנותא היא** · בקטנותו אמר אבי שמועה זו שיש להשיב עליה: **לא ידענא לה** · איני מכירה: **מסור מילך קמן** · אמור דברי שליחותך בפנינו ותן לנו הגט ואמור "בפני נכתב ובפני נחתם" ואנו נמסרנו לו ויהיה שליח ב"ד: **והא שליח שלא ניתן לגירושין הוא** · השליח הזה לא נעשה שליח לגרשה אלא למוסרו לאבא בר מניומי הלכך לאו במקום בעל קאי למוסרו ליד אחר: **קפחינהו** · קטע רגליהם שלא ימלאו רגלים לדבריהם: **מאי קפחותא** · הלא אינה תשובה דמי אמר ליה בעל אבא בר מניומי יגרשנה ולא אתה אי הוה האי ידע לה הרי הוא תחלה לגרשה לשון קיפוח דטרונקליי"ר שמקצרו מלמטה: **איכא דאמרי** · דרבא אמר שאינה תשובה אלא בטעות קפחם ואמר (ליה) רב אשי מאי טעותא שפיר קפחינהו: **מאי קאמר ליה** · בעל: **אבא בר מניומי יגרשנה ולא אתה** · מאחר שאינך מכירה הוא יהא שליח מעתה ולאו את בלישנא קמא גרסינן מי אמר ליה בלישנא בתרא גרסי' מאי קאמר ליה: **איתניס** · שליח: **בגו תלתין** · שלא יוכל לילך אחר שלשים: **שליח שלא ניתן לגירושין הוא** · בתוך שלשים: **וליחוש** · שמא בא בעל אצלה בתוך שלשים ונתייחד עמה ופייסה ובעל והוי גט ישן: **ליחוש שמא פיים** · בתוך י"ב חדש שיש שהות הרבה לבא ואין זה דומה לשולח גט ממדינת הים ואינו קובע זמן לשהותו בידו דהתם ליכא למיחש שמא פיים דמימר אמר הבעל "השליח קדמני" וכבר הגיע גט לידה" ולא "עקר נפשיה" מספיקא :

הכי גרסינן ואמר רבה כו' באומר בפני בית דין בשעה שמסרו לשליח "הרי היא נאמנת עלי כמאה עדים לעולם אם אערער לומר גט ישן הוא הריני מאמינה לאמר שלא באתי בתוך הזמן אללה" וכיון דמעיקרא הימנה תו לא מהימן לערער וכל שכן דאנן לא ניקו ולערער אלמא טעמא דאמר הכי אבל הכא דלא אמר הכי ליחוש : **אם אמרו בנשואה** · שחביבה עליו ומחזר לפייסה :

כי

כד א מיי' פ"ט מהל' גירושין הלכה לה לו סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סימן קמא סעיף נה :

כה ב מיי' שם פ"ז הל' כ סמג שם טוש"ע שם סעיף מ וסימן קמב סימן ט :

כו ג ד ה מיי' שם הל' ד סמג שם טוש"ע אה"ע סימן קמא סעי' מ:

כז ו מיי' שם טוש"ע שם סעיף מא :

כח ז מיי' פ"ט מהלכות גירושין הלכה לט סמג עשין נ טוש"ע שם סעיף לו :

כט ח ט י מיי' שם הלכה מ טוש"ע שם סעיף לז :

תוספות רי"ד

של בעל הבית אלא תחלה קבל החפץ ואחר נתן לה הגט גט מעליא הוי אלא כי פליגי היכא דא"ל שקול מינה חפץ והדר הב לה גיטא ווה מינה שליח שני ואזל שליח שני ויהב לה גיטא והדר שקיל מינה חפץ ר' יוחנן פוסל בו וכ"ש בשלוחו דקפידא הוי ומעביר על דעתו הוי שהוא סבר לעכבה בענין הגט עד שתתן לו החפץ ודוקא קא"ל הכי שלא יעבור על דבריו הלכך היכא דשינה אע"ג שהגיע חפצו לידו קפידא הוי ולא הוי גיטא מפני שעבר על דעתו ומ"ה קתני לא ישלחנו ביד אחר שמא ישנה שליח שני מדברי הבעל הבית ור"ל מכשיר בשלוחו וכ"ש בו דקסבר ר"ל אין דעתו של בעל אלא שיגיע חפץ לידו ולא תעכבנו האשה וכיון שהגיע חפצו לידו אע"ג דיהב לה גיטא ברישא לא הוי שינוי ומעביר על דעתו וקי"ל דכל ר"ל ור' יוחנן הלכה כר' יוחנן : מתני' המביא גט ממדינת הים וחלה עושה ב"ד ומשלחו ואומר לפניהם בפני נכתב ובפני נחתם ואין השליח האחר צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם אלא אומר שליח ב"ד אני פי' אם חלה או נאנס ואינו יכול ללכת ורוצה למנות שליח צריך למנותו לפני ב"ד מפני שצריך לומר בפניהם בפני נכתב ובפני נחתם ולקיימו ווה השליח האחרון אינו יכול לאומרו וכבר איפלגו ר' יוחנן ורבי חנינא לעיל ואמרינן התם דכ"ע שלשה מידי דהוה אקיום שטרות דעלמא ובצירוף השליח עם שנים אמרינן פליגי והכא נמי מ"ד בפני שלשה מפרש מתני' ב"ד עמו שיהו שנים והוא הרי שלשה: אמרי ליה רבנן לאבימי בריה דר' אבהו בעי מיניה מר' אבהו שליח [דשליח] משוי שליח או לא א"ל הא לא תיבעי לכו מדקתני אין השליח האחרון מכלל דמשוי שליח פי' מדלא תני שליח שני ותני שליח האחרון ש"מ דמצי משוי כי תיבעי לך בב"ד או שלא בב"ד · פי' מי אמרינן כיון שאין צריך השני לומר בפני נכתב ובפני נחתם אינו צריך ב"ד או דלמא כיון דהוא צ"ל שליח ב"ד אני שוה דבור זה כמו בפני נכתב ובפני נחתם · אמרו ליה הא נמי לא תיבעי (לכו) [לך] דקתני אלא אומר שליח ב"ד אני (כר"ש) אלמא צריך האחרון שבהם לומר שליח ב"ד אני וש"מ שאינו עושהו אלא בב"ד : אמר רבא שליח בא"י עושה כמה שלוחים פי' ראשון לשני ושני לשלישי עד לעולם ואין צריך ב"ד הואיל ואין הראשון צ"ל בפני נכתב ובפני נחתם [אין] האחרון צ"ל שליח ב"ד אני ובמדינת הים תנן במתני' דעושה כמה שלוחים מדתני אין שליח האחרון אבל בא"י לא תנן דשליח שני עושה שליח שלישי והוה אמינא דוקא במדינת הים שנתמנה שליח שני בפני ב"ד אלים לשווי שליח שלישי אבל בא"י שלא נתמנה אלא בינו לבינו הוה אמינא דלא [יכול] למיעבד שליח שלישי קמ"ל רבא דעושה כמה שלוחים: אמר רב אשי ואם מת ראשון בטלו כולם פי' אם מת שליח ראשון קודם שיגיע הגט ליד האשה בטלו כולם דמכח קמא קאתו: אמר מר בר רב אשי הא דאבא דקטנותא הוא אילו מית בעל מידי אית בהו מששא כולהו מכח בעל קאתו איתיה לבעל איתנהו לכולהו ליתיה לבעל ליתנהו לכולהו וכן הלכה: ההוא גברא דשדר גיטא לדביתהו א"ל זיל יהביה לאבא בר מניומי דהוא ידע בה וליתביה ניהלה אתא ולא אשכחיה לאבא בר מניומי יתיב ר' אבהו ור' חנינא ור' יצחק נפחא ויתיב רב ספרא גבייהו אמרי ליה מסור מילך קמן דכי אתי אבא בר מניומי ניתביה ניהלה פירוש השליח היה אנוס לילך לדרכו ולא היה יכול להמתין עד שימצא אבא בר מניומי ואמרי ליה מסור דברי שליחותך בפנינו ואמור בפני נכתב ובפני נחתם ואע"פ שאינו כאן כדאמרינן לקמן שיכול ב"ד למנותו בין בפני שליח ראשון בין שלא בפניו תן לנו הגט (שיתנהו לו) ואנו ניתן לו והוא ימסרנו לאשה ויהיה שליח ב"ד אמר להו רב ספרא והא שליח שלא ניתן לגירושין הוא איכסופו פי' זה השליח לא נעשה שליח לגרשה אלא למוסרו לאבא בר מניומי והלכך לאו במקום בעל קאי שיהא רשאי למוסרו אלא על יד אבא בר מניומי יכול למוסרו שכך הרשהו הבעל אבל אינו רשאי שיתנהו לאדם אחר שיתנהו לאבא בר מניומי ולא דמי לשליח שניהן לגירושין שידו כיד הבעל ומסתמא עושה כמה שלוחים אבל זה שלא ניתן לגירושין ואין ידו כיד הבעל מסתמא אין לו למנות שליח אחר להגיעו ליד אבא בר מניומי אך אם הרשהו הבעל בפירוש שיהא רשאי למנות שליח אחר עד שיגיענו ליד אבא בר מניומי · אמר רבא קפחינהו רב ספרא לתלתא רבנן סמוכי ואסיקנא דהכי א"ל אבא בר מניומי ולא את והוה ליה שליח שלא ניתן לגירושין פי' שאמר לבעל לא ידענא לה לא עשאו שליח אלא לתתו ליד אבא בר מניומי וה"ל שליח שלא ניתן לגירושין דסתמא אין לו כח למנות שליח אחר להגיעו ליד אבא בר מניומי רק אם היה הבעל מרשהו בפירוש : ההוא גברא דשדר גיטא לדביתהו א"ל לשליח לא תיתביה ניהלה אלא לבתר תלתין יומין איתניס בגו תלתין יומין פי' אירע לו אונס שלא היה יכול להמתין שם ל' יום ולמוסרו ביד האשה אתא לקמיה דרבא אמר רבא חלה מ"ט משום דאנוס האי נמי אנוס הוא א"ל מסור מילך קמן ולבתר תלתין יומין משוינן שליח וממטי ליה ניהליה ומכאן מוכיח שב"ד ממנין השליח השני ולא שליח ראשון ומ"ה תנן שליח ב"ד אני אמרי ליה רבנן לרבא והא שליח שלא ניתן לגירושין הוא פי' בתוך ל' יום כיון דלבתר תלתין יומין מגרש שליח שניתן לגירושין הוא : וליחוש שמא פיים פי' שמא בא הבעל אצלה בתוך ל' יום ונתייחד עמה ופיים ובעל ואם בעל בתוך ל' יום בטלה שליחותו של שליח אחרי שנתפייס עמה ובא עליה ושוב אין שליח זה יכול לגרשה דבטלה שליחותו אבל בעל בודאי יכול לגרשה בו דדוקא שליחות השליח בטלה אבל גט כדקאי קאי וכיון דיהביה ניהליה בתר דבא עליה מפקיע קדושיה אבל מיהו גם ישן הוי דאיכא למיחש שמא יאמרו גיטה קודם לבנה אבל אם גירשה בו תינשא לכתחלה' מי לא תנן מעכשיו אם לא באתי מכאן ועד י"ב חדש ומת בתוך י"ב חדש הרי זה גט והוינן בה וליחוש שמא בא עליה פי' אחרי שיש שהות הרבה לבא ליחוש שמא בא וביטל תנאו ולא דמי לשולח גט ממדינת הים ואינו קובע זמן לשהותו בידם דהתם ליכא למיחש שמא בא ופיים דמימר אמר השליח קדמני וכבר הגיע הגט לידה ולא עקר נפשיה מספיקא : ואמר רבה בר רב הונא הכי אמר אבא מרי משמיה דרב באומר נאמנת עלי לומר שלא באתי פי' באומר בפני ב"ד בשעה שמסרו לשליח הרי היא נאמנת עלי כק' עדים אם ערער לומר פייסתי'

ס"א עושה ב"ד ומשלחו

[נדרים כו. ע"ז נג.] לקמן עו: כתובות ב:

לקמן עז:

גליון הש"ס

גמ' והא שליח שלא ניתן לגירושין · עיין לעיל דף כד ע"א תד"ה וכי מעיקר: שם איכסיף לסוף איגלאי · עיין לקמן עח ע"ב ב"מ נז ע"א ע"ז דף כב ע"א:

נושא

שליח המביא גט ממדינת הים וחלה עושה שליח בב"ד להמשיך את השליחות

נושא

1) שליח דשליח אי משוי שליח

2) האם השליח דשליח (שליח השני) במקום עושה שליח

האם צריך להיות בב"ד או לא

מבנה

ב' לשונות בדו-שיח בין רבנן לאבימי בריה דר' אבהו I - II

① △▽ משולשים כדי לעקוב אחר הדו-שיח בלשונא קמא

Ⅱ ⌂▽ כמו הנ"ל בלישנא שניה

נושא

במה תלוי תוקף השליח האחרון

1) בחיי שליח הראשון

2) בחי' הבעל

נושא/מבנה

◇ ב' מקרים של שליחות שליח שלא הבעל שלא הי' יכול לסיים שליחותו ונזקק לצורך למנות שליח חדש - בב' המקרים התעוררה שאלה של: "שליח שלא ניתן לגירושין"

⋈ ב' לשונות בדברי רבא